

Utrikesutskottets yttrande 2025/26:UU7y

2026 års ekonomiska vårproposition

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 5 maj 2026 att ge utskottet tillfälle att senast den 26 maj 2026 yttra sig över 2026 års ekonomiska vårproposition (prop. 2025/26:100) punkt 3 och motion 2025/26:4118 yrkande 2 i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att konstitutionsutskottet tillstyrker regeringens förslag i punkt 3 i propositionen och avstyrker motionen.

I yttrandet finns en avvikande mening (V, MP) och två särskilda yttranden (S, C).

Utskottets överväganden

2026 års ekonomiska vårproposition, punkt 3

Propositionen

Regeringen betonar att det allvarliga säkerhetspolitiska läget understryker nödvändigheten av att snabbt höja det svenska underrättelsesystemets samlade förmåga. En reformering av Sveriges underrättelseverksamhet är därför motiverad och regeringen avser att inrätta en ny myndighet för utrikes underrättelser som bl.a. kommer att omfatta den verksamhet som i dag bedrivs inom Kontoret för särskild inhämtning (KSI). Vissa av Forsvarsmaktens uppgifter kommer till följd av detta att överföras till och inordnas i den nya myndigheten. Den nya myndigheten kommer att bedriva underrättelseverksamhet enligt lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att delar av de ändamål och verksamheter som avser underrättelseverksamhet vid Forsvarsmakten och som finansieras från anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap inom utgiftsområde 6 Forsvar och samhällets krisberedskap, flyttas till utgiftsområde 5 Internationell samverkan. För 2027 beräknas förslaget öka utgiftsramen för utgiftsområde 5 Internationell samverkan med 2 200 000 000 kronor och minska utgiftsramen för utgiftsområde 6 Forsvar och samhällets krisberedskap med motsvarande belopp.

Motionen

I partimotion 2025/26:4118 av Daniel Helldén m.fl. (MP) yrkande 2 föreslår motionärerna att riksdagen avslår den föreslagna ändringen av ändamål och verksamheter som ska innefattas i utgiftsområde 6 Forsvar och samhällets krisberedskap och utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser liksom i sitt yttrande till finansutskottet om vårändringsbudgeten 2026 (bet. 2025/26:UU3y) att det allvarliga säkerhetspolitiska läget understryker nödvändigheten av att snabbt höja det svenska underrättelsesystemets samlade förmåga. Utskottet noterar att regeringen har beslutat om en lagrådsremiss och förbereder en proposition om en ny underrättelsemyndighet. Regeringens avsikt är att den nya myndigheten ska inleda sin verksamhet den 1 januari 2027.

Mot den bakgrunden föreslår utskottet att konstitutionsutskottet tillstyrker regeringens förslag att delar av de ändamål och verksamheter som avser underrättelseverksamhet vid Forsvarsmakten och som finansieras från

anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap flyttas till utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Utskottet föreslår att motion 2025/26:4118 m.fl. (MP) yrkande 2 avstyrks.

Stockholm den 26 maj 2026

På utrikesutskottets vägnar

Aron Emilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Aron Emilsson (SD), Morgan Johansson (S), Fredrik Ahlstedt (M), Alexandra Völker (S), Linnéa Wickman (S), Fredrik Malm (L), Annika Strandhäll (S), Ann-Sofie Alm (M), Håkan Svenneling (V), Magnus Berntsson (KD), Kerstin Lundgren (C), John E Weinerhall (M), Jacob Risberg (MP), Stefan Olsson (M), Johan Büser (S), Rasmus Giertz (SD) och Magdalena Thuresson (M).

Avvikande mening

En ny myndighet för utrikes underrättelser (V, MP)

Håkan Svenneling (V) och Jacob Risberg (MP) anför:

Regeringen föreslår i den ekonomiska vårpropositionen att delar av de ändamål och verksamheter som avser underrättelseverksamhet vid Försvarmakten och som finansieras från anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap flyttas till utgiftsområde 5 Internationell samverkan för att möjliggöra inrättandet av en ny myndighet, Sveriges utrikes underrättelse (UND), fr.o.m. den 1 januari 2027.

Utredningen om denna civila underrättelsetjänst fick mycket stor kritik vid remissomgången, och regeringen har inte presenterat propositionen än. Den är aviserad till riksdagen först i juni 2026. Vi anser att förslaget om att inrätta ett nytt anslag för den nya myndigheten inte kan godkännas eftersom riksdagen ännu inte fått ta del av hur regeringens förslag ser ut. Det rimliga vore att riksdagen först beslutar om den nya myndigheten och därefter om anslag och hur mycket pengar som ska avsättas. Vi vet i dagsläget inte hur, eller i vilken omfattning, överföringen av befogenheter och ekonomiska medel från Militära under rättelse- och säkerhetstjänsten (Must) påverkas av inrättandet av den nya myndigheten. Den nya myndigheten är tänkt att inrättas redan den 1 januari 2027, vilket också väcker frågan om det lämpliga i att göra en stor omorganisation av underrättelseverksamheten mot bakgrund av det mycket allvarliga säkerhetspolitiska läge vi befinner oss i nu.

Vi föreslår därför att konstitutionsutskottet avstyrker regeringens förslag i propositionens punkt 3 och tillstyrker motion 2025/26:4118 (MP).

Särskilda yttranden

1. En ny myndighet för utrikes underrättelser (S)

Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Linnéa Wickman (S), Annika Strandhäll (S) och Johan Büser (S) anför:

Regeringen föreslår i propositionen att delar av de ändamål och verksamheter som avser underrättelseverksamhet vid Försvarmakten och som finansieras från anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, flyttas till utgiftsområde 5 Internationell samverkan. För 2027 beräknas förslaget öka utgiftsramen för utgiftsområde 5 Internationell samverkan med 2 200 000 000 kronor och minska utgiftsramen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap med motsvarande belopp.

Vi anser att det rimliga vore att riksdagen först behandlar frågan om huruvida en ny myndighet ska skapas och därefter hur anslag och ändamål ska beslutas och hur mycket pengar som ska avsättas. Den nya myndigheten är tänkt att inrättas redan den 1 januari 2027, vilket också väcker frågan om det lämpliga i att göra en stor omorganisation av underrättelseverksamheten mot bakgrund av det mycket allvarliga säkerhetspolitiska läge vi befinner oss i nu.

Vi noterar regeringens viljeinriktning genom de föreslagna anslagsförändringarna men avser att återkomma till frågan när propositionen lämnas och reformens konsekvenser kan bedömas.

2. En ny myndighet för utrikes underrättelser (C)

Kerstin Lundgren (C) anför:

Regeringen föreslår i propositionen att delar av de ändamål och verksamheter som avser underrättelseverksamhet vid Försvarmakten och som finansieras från anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, flyttas till utgiftsområde 5 Internationell samverkan. För 2027 beräknas förslaget öka utgiftsramen för utgiftsområde 5 Internationell samverkan med 2 200 000 000 kronor och minska utgiftsramen för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap med motsvarande belopp.

Det är inte lämpligt att besluta om ett nytt anslag i statsbudgeten för ändamålet innan man överhuvudtaget vet hur utformningen av den nya underrättelsetjänsten ser ut. Ett ställningstagande i sakfrågan bör göras innan ett beslut om budgetanslag fattas. Centerpartiet avvaktar tills propositionen lagts på riksdagens bord.